विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग नवम् विषय संस्कृत शिक्षक श्यामउदय सिंह

ता:-२९/०७/२०२०पञ्चम: पाठ: सूक्तिमौक्तिकम्(एन.सी.ई.आर.टी.पर आधारित प्रश्न)

प्रथम सामयिक मूल्यांकन हेतु पुनरावृत्ति

अधोलिखितश्लोकौ पठित्वा तदाधारितानां प्रश्नानां उत्तराणि लिखत –

श्लोक १.वृत्तं यत्नेन संरक्षेद् वित्तमेति च याति च।

अक्षीणो वित्तत: क्षीणो वृत्ततस्तु हतो हत:।।

१.एकपदेन उत्तरत –

(i)जीवने किं आगच्छति गच्छति च?

(ii)वित्तत: क्षीण: नर: कीदृश: भवति ?

२.पूर्णवाक्येन उत्तरत –

(i) प्रयत्नपूर्वकं कस्य रक्षणम् करणीयम्?

(ii)मनुष्य: कदा अक्षीण: एव तिष्ठति ?

३.भाषिककार्यम् –

(i)'संरक्षेत्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?

(ii) 'आयाति' इति पदस्य विलोमपदं अत्र किं?

(iii)धनम्' इति अर्थे अत्र किं पदं प्रयुक्तम्?

(Iv) 'वृत्तं यत्नेन संरक्षेत्।'अत्र क्रियापदं किं ?

श्लोक २ श्रूयतां धर्मसर्वस्वं श्रुत्वा चैवावधार्यताम्।

आत्मन: प्रतिकुलानि परेषां न समाचरेत्।।

१.एकपदेन उत्तरत –

(i)किं श्रुत्वा अवधार्यताम् ?

(ii)श्रुत्वा किं कर्तव्यम्?

२. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(I) अस्माभिः किं न समाचरेत् ?

(II) आत्मनः प्रतिकुलानि केषां न समाचरेत् ?

३. भाषिककार्यम् –

(i) 'आचरणं कर्तव्यम्' इति पदस्य किं पर्यायपदं पद्यांशे प्रयुक्तम्?

(ii)’अवधार्यताम' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम् ?

(iii)'अनुकूलानि' इत्यस्य कः विपर्ययः अत्र प्रयुक्तः?

(iv)’श्रुत्वा' इति पदे कः प्रत्ययःप्रयुक्तः?